

Interpretatie en Handreiking eigen verklaring – addendum met betrekking tot de Vlaamse afvalstoffenregelgeving en de Vlaamse meststoffenregelgeving

Versie 1.0 - juli 2025

1. Inleiding

In juni 2025 heeft Better Biomass versie 1.0 gepubliceerd van de 'Interpretatie en Handreiking eigen verklaring voor ontdoeners van afvalstoffen en residuen' (hierna: 'de handreiking'). In paragraaf 4.1 van de Handreiking staat gespecificeerd dat Better Biomass eisen in wet- en regelgeving voor afvalstoffen en residuen als gelijkwaardig kan erkennen, wanneer de wet- en regelgeving naleving van Better Biomass eisen met betrekking tot de eigen verklaring borgen. Voor inzamelaars die onder deze wet- en regelgeving vallen betekent dit dat zij geen eigen verklaringen van de leverende ontdoeners hoeft te ontvangen en te beheren, en dat de risicogebaseerde controle van de ontdoeners als onderdeel van het certificeringsproces van de inzamelaar over het algemeen niet vereist is.

In dit addendum wordt onderbouwd dat Better Biomass de Vlaamse regelgeving met betrekking tot registratie en melding van afvalstoffen en dierlijke mest als gelijkwaardig erkent (paragrafen 2 en 3). Daarnaast wordt toegelicht dat de eigen verklaring eis niet van toepassing is op afvalstoffen die bij Vlaamse huishoudens worden ingezameld (paragraaf 4).

Dit addendum dient altijd in samenhang te worden gelezen met de volledige Handreiking. Wanneer Better Biomass een nieuwe versie van de handreiking uitbrengt zal de inhoud van dit addendum daarin worden opgenomen.

2. Vlaamse wet- en regelgeving voor het registreren en melden van afvalstoffen

2.1 Achtergrond

Inzamelaars, vervoerders, verwerkers en bewerkers van afvalstoffen moeten deze melden bij het OVAM via het MATIS-platform (Materialen Informatie Systeem), vastgelegd in het Materialendecreet en het Vlaams Reglement betreffende het duurzaam beheer van Materiaalkringlopen en Afvalstoffen (VLAREMA). In de melding moet worden gespecificeerd: de soort afval (EURAL code), de hoeveelheid, de herkomst en bestemming van de afvalstof, en wie het afval vervoert en verwerkt.

Ten behoeve van de melding moet de partij die het afval afvoert of laat afvoeren een unieke identificatiecode aanmaken. In de praktijk wordt de unieke identificatiecode vaak namens de afvalproducent geregeld door een inzamelaar of afvalverwerker, die dit standaard doet als onderdeel van zijn dienstverlening, of door een intermediair of adviseur die afvalstromen beheert voor meerdere bedrijven. Het unieke identificatienummer wordt toegekend aan een specifieke combinatie van: (1) soort afvalstof, (2) herkomst van het afval (3) ontvanger of verwerker van het afval. In de database van MATIS worden de meldingen van ontvangsten en afgiften van afvalstoffen via meldingen vastgelegd. De meldgegevens worden verzameld en beheerd door OVAM en beschikbaar gesteld aan overheden voor toezicht, handhaving en beleidsdoelinden.

Meer informatie over het systeem van de afvalmeldplicht en MATIS is te vinden op de website van OVAM (www.ovam.vlaanderen.be).

2.2 Toepassing voor de eigen verklaring eis

Better Biomass heeft na een analyse van het Vlaamse wettelijke systeem voor het registreren en melden van afvalstoffen geconcludeerd dat dit systeem borgt dat aan verschillende vereisten van Better Biomass wordt voldaan. Het zorgt met name voor:

- de traceerbaarheid van afval vanaf de ontdoener tot de inzamelaar van het afval;
- de correcte classificatie van de afvalstof conform EURAL codes;
- de correcte bepaling en documentatie van de afvalhoeveelheden.

Als de Better Biomass auditor tijdens de audit kan verifiëren dat de inzamelaar van afvalstoffen aan de wettelijke vereisten voldoet, hoeft de inzamelaar geen eigen verklaringen van de leverende ontdoeners te ontvangen en te beheren. Bovendien is een risicogebaseerde controle van de punten van oorsprong als onderdeel van het certificeringsproces van het inzamelpunt niet vereist. Dit geldt ongeacht de hoeveelheid afval die door het punt van oorsprong wordt gegenereerd.

Wanneer een auditor het vermoeden of bewijs heeft dat niet wordt voldaan aan de non-modificatie eis uit de RED is wél een controle van de punten van oorsprong noodzakelijk. Het niet voldoen aan de non-modificatie eis van de RED betekent dat niet-afvalstoffen bewust als afvalstoffen zijn geclassificeerd om daarmee aan minder duurzaamheidseisen te hoeven voldoen. De afvalregelgeving kent geen verbod op modificatie, waardoor op dit punt extra toezicht door de auditor noodzakelijk is.

In de auditrapportage dient de auditor aan te geven in hoeverre gebruik is gemaakt van het systeem van wettelijk verplichte afvalregistraties en -meldingen om aan de Better Biomass eisen voor afvalstoffen residuen (i.h.b. in relatie tot de eigen verklaring) te voldoen.

N.B. De wet- en regelgeving voor het registreren en melden van afvalstoffen borgt dat gegevens over afvalstoffen en ontdoeners correct worden geregistreerd. Hierop vindt toezicht en handhaving plaats door de Vlaamse milieu-inspectie. Wanneer de milieu-inspectie constateert dat sprake is van fouten in de registratie en/of fraude zullen zij dit rapporteren en eventueel sancties opleggen aan de inzamelaar.

Het is ongewenst dat de Better Biomass auditor de toezichtsrol van de milieu-inspectie 'over doet'. Uitgangspunt binnen Better Biomass is daarom dat toezicht op de wettelijke eisen plaats vindt door de milieu-inspectie, en dat de Better Biomass auditor nagaat of de milieu-inspectie structurele fouten en/of fraude in de registratie en meldingen hebben vastgesteld. Wanneer dat het geval is, wordt immers niet meer voldaan aan de eisen van Better Biomass. Wanneer de Better Biomass auditor constateert dat de milieu-inspectie geen structurele fouten en/of fraude in de registratie van meldingen hebben vastgesteld kan hij ervan uitgaan dat op dit punt aan de Better Biomass eisen wordt voldaan. De Better Biomass auditor dient in zijn auditrapport toe te lichten wat de bevindingen van de milieu-inspectie waren.

Concreet betekent bovenstaande dat de Better Biomass auditor geen controles bij ontdoeners hoeft uit te voeren, tenzij de auditor vermoedt dat niet-afvalstoffen bewust als afvalstof zijn geclassificeerd (niet voldoen aan de 'non-modificatie eis' uit de RED). Wel moet de auditor inzage hebben in rapportages van de milieu-inspectie die in het bezit zijn van de betreffende inzamelaar. Ook kan het zijn dat de Better Biomass auditor tijdens de audit toegang moet verkrijgen tot de administratie van afvaltransportnummers en de meldingen in Het MATIS-systeem. Afvalinzamelaars moeten deze toegang verlenen.

3. Vlaamse wet- en regelgeving voor het registreren en melden van dierlijke mest

3.1 Achtergrond

Voor het vervoer van dierlijke mest geldt in Vlaanderen een wettelijke meldingsplicht voor alle partijen die betrokken zijn bij het transport, dat wil zeggen de ontdoener, de intermediair (transporteur) en de ontvanger van de mest. Meldingen moeten plaatsvinden via het Mest Transport Internet Loket (MTIL) van het Mestbankloket van VLM, met het verplichte AGR-GPS systeem. Via MTIL moeten erkende mestvoerders mestafzetdocumenten opmaken voor elk transport van dierlijke en andere meststoffen, en deze ook melden en afmelden. De gegevens die op MTIL worden ingevoerd, worden automatisch opgenomen in het overzicht van mesttransporten.

Dit systeem borgt dat van iedere vracht mest wordt vastgelegd om welke hoeveelheid en soort dierlijke mest het gaat, de datum van transport, en de gegevens van ontdoener en ontvanger. Meer informatie is te vinden op www.vlm.be.

3.2 Toepassing voor de eigen verklaring eis

Better Biomass heeft na een analyse van het wettelijk voorgeschreven systeem van VLM geconcludeerd dat dit systeem borgt dat aan verschillende vereisten van Better Biomass wordt voldaan. Het zorgt met name voor:

- de traceerbaarheid van de dierlijke mest vanaf de ontdoener tot de inzamelaar van de dierlijke mest;
- de correcte classificatie van de dierlijke mest;
- de correcte bepaling en documentatie van de hoeveelheden dierlijke mest.

Als de Better Biomass auditor tijdens de audit kan verifiëren dat de inzamelaar van de dierlijke mest aan de wettelijke vereisten voldoet, hoeft deze geen eigen verklaringen van de leverende ontdoeners te ontvangen en te beheren. Bovendien is een risicogebaseerde controle van de punten van oorsprong en de bijbehorende inzamelpunten als onderdeel van het certificeringsproces van het inzamelpunt niet vereist. Dit geldt ongeacht de hoeveelheid mest die door het punt van oorsprong wordt gegenereerd.

In de auditrapportage dient de auditor aan te geven in hoeverre gebruik is gemaakt van het systeem van wettelijk verplichte dierlijke mestregistraties en -meldingen om aan de Better Biomass eisen voor afvalstoffen en residuen (i.h.b. in relatie tot de eigen verklaring) te voldoen.

N.B. De wet- en regelgeving voor het registreren en melden van dierlijke mest borgt dat gegevens over afvalstoffen en ontdoeners correct worden geregistreerd. Hierop vindt toezicht en handhaving plaats door VLM. Wanneer VLM constateert dat sprake is van fouten in de registratie en/of fraude zullen zij dit rapporteren en eventueel sancties opleggen aan de inzamelaar.

Het is ongewenst dat de Better Biomass auditor de toezichtsrol van de overheid 'over doet'.

Uitgangspunt binnen Better Biomass is daarom dat toezicht op de wettelijke eisen plaats vindt door VLM, en dat de Better Biomass auditor nagaat of VLM structurele fouten en/of fraude in de registratie en meldingen hebben vastgesteld. Wanneer dat het geval is, wordt immers niet meer voldaan aan de eisen van Better Biomass. Wanneer de Better Biomass auditor constateert dat VLM geen structurele fouten en/of fraude in de registratie van meldingen hebben vastgesteld kan hij ervan uitgaan dat op dit punt aan de Better Biomass eisen wordt voldaan. De Better Biomass auditor dient in zijn auditrapport toe te lichten wat de bevindingen van VLM waren.

Concreet betekent bovenstaande dat de Better Biomass auditor geen controles bij ontdoeners hoeft uit te voeren. Wel moet de auditor inzage hebben in rapportages van VLM die in het bezit zijn van de betreffende inzamelaar. Ook kan het zijn dat de Better Biomass auditor tijdens de audit toegang moet verkrijgen tot de administratie van afvaltransportnummers en de meldingen in het MTIL. Inzamelaars moeten deze toegang verlenen.

4. De eigen verklaring voor afvalstoffen afkomstig van huishoudens in Vlaanderen

In Vlaanderen zijn het gewest en de gemeenten wettelijk verplicht om het huishoudelijk afval in te (laten) zamelen en te zorgen voor correcte verwerking. In Vlaanderen wordt dit geregeld via het VLAREMA en gecoördineerd door OVAM, met registratie via MATIS.

Dit systeem borgt dat:

- afvalstromen selectief worden ingezameld.
- afvalsoorten en hoeveelheden eenduidig worden geregistreerd volgens de EURL-codes.

Het laten ondertekenen van een eigen verklaring door huishoudens zou geen meerwaarde bieden bovenop deze wettelijke borging. Bovendien zou het praktisch onuitvoerbaar zijn om alle huishoudens een eigen verklaring te laten tekenen. Daarom hoeven huishoudens binnen Better Biomass geen eigen verklaring af te geven voor het afval dat zij aanbieden.

De selectieve inzameling en registratie wordt gecontroleerd door OVAM en de intercommunales/afvalmaatschappijen, die toezien op correcte naleving van de sorteerregels en registratieverplichtingen. Deze systematische controle en handhaving maakt aanvullende verklaringen overbodig.

Meer informatie is te vinden op www.ovam.vlaanderen.be.